

12- Amaliy ish

Mavzu: Ilmiy tezis va maqolalarning tuzilishini o'rganish ("Konseptual jadval" usuli asosida)

Darsning maqsadi: Ilmiy tezis va maqolalarning tuzilishini o'rganish.

Dars jihozlari: Kompyuter, ko'rgazmali qurollar, Moodle masofaviy ta'lim platformasi.

Ilmiy maqola, har qanday boshqa kabi, muayyan tuzilishga ega bo'lishi kerak. Ilmiy uchun, tuzilishning asosiy qoidalari tanlanadi:

- Sarlavha
- mavhum - qisqa ta'rif;
- kalit so'zlar;
- kirish;
- adabiyotlarni o'rganish;
- asosiy qismi - metodologiya va natijalarni o'z ichiga olishi kerak;
- xulosalar;
- adabiyotlar ro'yxati.

Agar ilmiy jurnalda maqolani qanday yozish haqida gapiradigan bo'lsak, unda uning strukturasiga bo'lgan talablar umumiy qabul qilingan va yuqorida bayon qilinganidan farq qilmaydi, ammo har bir narsani batafsilroq ko'rib chiqamiz.

Maqola sarlavhasi

Sarlavha yoki sarlavha butun tananing matnining tarkibiy qismidir. Bu yorqin va esda qolarli bo'lishi kerak. Sarlavha uzunligi 12 so'zdan oshmasligi kerak. Maqola sarlavhasi mazmunli va mazmunli bo'lishi kerak.

Xulosa

Xulosa ilmiy maqolaning qisqacha ta'rifi. Odatda, barcha maqola tugaganida asosiy matnning yuqorisida yozilgan. Tavsiya etilgan tezislar rus va ingliz tillarida 250 dan ortiq so'zni tashkil qiladi.

Kalit so'zlar

Kalit so'zlar o'qiydiganlar uchun qo'llanma bo'lib xizmat qiladi va Internetdan maqola topish uchun ham ishlatiladi. Ular maqolaning mavzusi va maqsadini aks ettirishi kerak.

Kirish

O'quvchilarning kontseptsiyasini ilmiy maqolada muhokama qilinadigan narsalarni berish uchun kirish kerak. Bu erda sizning ishingizning amaliy va nazariy ahamiyatini kashf qilishingiz kerak. Shuningdek, iltimos, ishning dolzarbligini va yangilanishini ko'rsating.

Adabiyotni o'rganish

Adabiyotni o'rganish ilmiy maqola uchun nazariy asos bo'lib xizmat qiladi. Maqsad ushbu mavzudagi mavjud ishlarni baholashdan iborat.

Asosiy qism

Bu erda kirishdan ko'ra batafsilroq tavsiflangan bo'lishi kerak. Asosiy qismda tadqiqotning natijalari bayon etilishi va natijadan xulosa chiqarish mumkin bo'ladi.

Natijalar

Tadqiqotlar natijalari bo'yicha xulosalar chiqarish kerak. Bu erda ishning asosiy qismida asosiy fikrlarni kiritishingiz kerak. Bundan tashqari, oxirgi qismda sizning maqolangizda tegishli masalalarni ishlab chiqish uchun urinishlar kiritilishi kerak.

Endi siz mashhur fan maqolasini qanday yozishni bilasiz va agar siz u ishni to'g'ri loyihalash masalasi bo'lsa, uni osonlikcha engishingiz mumkin.

Tezislar quyidagi turlarga bo'linadi.

- Asosiy ilmiy ishning muallifligi (boshqa muallifning nashrlari yordamida tuzilgan, o'z asosida tuzilgan) [ilmiy maqolalar](#))
- Taqdimot joyi ([xalqaro konferentsiyalar](#), jurnallar, seminarlar va boshqalar)
- Taqdimot shakli (nutq bilan taqdimot, sirtidan eshitish, nashr va h.k.)
- Yozish tartibi (asosiy ilmiy ishni tayyorlashdan oldin, ilmiy ish allaqachon tayyorlangan)
- Asosiy tarkib (muammoning bayoni, o'rganish natijasi, yangi ish uslubi va boshqalarni o'z ichiga oladi)
- Qiyinchiliklar (asosiy, oddiy, murakkab)

- Taqdimot uslubi (fe'l va nominativ tuzilish)
- Tezislarning tuzilishi ularning mazmunining tipologiyasiga asoslanadi.

Muammoning shakllanishini ochib beradigan matnni yozishda quyidagi bloklar kiritiladi:

- Mavzuning dolzarbligini ochib beradigan lakonik kirish.
- Ishning maqsadi va vazifalarni belgilash
- Qisqa adabiyotlarni ko'rib chiqish va mavjud usullar yoki nuqtai nazarlarni tahlil qilish, tadqiqot sohasi va ob'ektini tavsiflash
- Muallifning ko'rib chiqilayotgan muammo haqidagi fikrlari va fikrlari
- Tadqiqotni ishlab chiqish tartibi va mumkin bo'lgan usullari
- Vazifalar va maqsadlar haqida xulosalar. Natijaga erishishni baholash.

Tadqiqot natijalariga asoslangan matnni yozishda quyidagi sxemadan foydalanish tavsiya etiladi:

- ✓ Qisqa lakonik kirish, muammo bayoni
- ✓ Ishning maqsadini aniqlash
- ✓ Umumiy holat va tadqiqotning asosiy gipotezalari.
- ✓ Amaldagi usul va metodologiyalar.
- ✓ Har xil ma'lumotlar va hisoblar.
- ✓ O'rta natijalar va tahlil
- ✓ Asosiy natijalar
- ✓ Yakuniy tahlil va xulosalar

